Dividendi mõiste

Dividendi saamise aluseks on osalus äriühingus. Dividendi puhul on tegemist passiivse tuluga, s.t sõltumata sellest, kas omanik võtab kasumi teenimisest osa või mitte, on tal õigus dividendi saamisele. Dividend on kasu, mida saadakse äriühingusse paigutatud investeeringult.

Dividendide maksmise kord on reguleeritud tulundusühistul tulundusühistuseadusega ning täis- ja usaldusühingul, osaühingul ning aktsiaseltsil äriseadustikuga, kuid deklareerimine ja maksustamine toimub TuMS § 50 ja 50[1] sätestatud korras.

Aktsiaseltsifondi kasumi jaotamist dividendina deklareeritakse ja maksustatakse nende väljamaksmisel sarnaselt teiste äriühingutega.

TuMS § 18 lõige 2 sätestab, et dividend on väljamakse, mida tehakse:

- juriidilise isiku pädeva organi otsuse alusel
- puhaskasumist või eelmiste majandusaastate jaotamata kasumist
- dividendi saajale, kellel on osalus juriidilises isikus (aktsiate või osade omamine, täis- või usaldusühingu osanikuks või tulundusühistu liikmeks olemine või muud vormid vastavalt äriühingu asukohamaa seadustele).

Seega on dividendi nõudeõiguse tekkimise aluseks otsus maksta dividendi ja dividendi maksmisel on oluline tuvastada isikute ring, kellel on õigus dividendi saada.

Dividend seotud mitme konkreetse tunnusega. Kui mõni tunnustest on täitmata, siis võib olla tegemist muu kasumieraldisega.

Näiteks, kui väljamakse toimub jaotamata kasumist ilma pädeva organi otsuseta.

Kasumieraldisega võib olla tegemist juhul, kui ühistu liikmele makstakse kasumiosa, mille suurus ei sõltu osamakse suurusest. Kasumieraldis võib olla aktsionärile või osanikule tasuta või soodushinnaga äriühingu vara kasutada andmine vms.

Väljakuulutatud dividendide väljamaksmise kordade arv ei ole piiratud. Eeldatakse, et dividendid makstakse välja korraga. Kui äriühingul ei ole selleks piisavalt vahendeid, siis võib väljamaksmine toimuda ka mitu korda. Siinkohal ei ole vahet, millises vormis dividendid välja makstakse, kas rahalises või mitterahalises.

Mitterahalises vormis antud dividendi puhul tuleb see ümber arvutada rahasse. Kui mitterahalise dividendi või kasumieraldise turuväärtus ületab dividendiks või kasumieraldiseks jaotatava kasumi summat, siis näidatakse jaotatava kasumina mitterahalise dividendi või kasumieraldise turuväärtus.

Dividendidest loobumine võib toimuda ilma väljamakset tegemata. Näiteks osanikud, aktsionärid loobuvad dividendinõudest. Raamatupidamises tehakse dividendi maksmise otsuse tühistamisel vastavad kanded, kuid lisa 7 täitmist ja esitamist ei toimu, sest väljamakset tegelikult ei tehtud.

Maksumaksja poolt kasumi kasutamist fondiemissiooniks, kahjumi katmiseks või reservide moodustamiseks ei käsitleta kasumieraldistena või dividendidena TuMS § 50 lõike 1 tähenduses.

Viimati uuendatud 22.06.2022